T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/202
KARAR NO : 2025/326
KARAR TR : 05/05/2025

ÖZET: İlçe Jandarma Komutanlığı emrinde görevli er olarak görev yapan davacının, askerlik hizmeti sırasında yaralandığından bahisle, kendisine vazife malullüğü aylığı bağlanması istemiyle yaptığı başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali ve geçmişe yönelik ikramiye ve maaşlarının ödenmesi istemiyle açtığı davada, davacının 5510 sayılı Kanun'un yürürlük tarihinden önce 5434 sayılı Kanun'a tabi bir hizmetinin bulunmadığı gözetilerek aynı Kanun'un 101. maddesi hükümleri kapsamında ADLİ YARGI YERİNİN görevli olduğu hk.

K A R A R

Davacı : E. S.
Vekilleri : Av. N. H. Ş. , Av. O. Ö. ,
Av. S. A. , Av. O. H. , Av. Y. Ö.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekilleri : Av. N. S. , Av. B. A. , Av. A. S.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin yükümlü askerlik görevini jandarma er olarak (1998/2 tertip) Çaldıran İlçe Jandarma Komutanlığı emrinde ifa ederken olay tarihi olan 12/11/2018 günü nöbetçi Asb. J. Uzm. Çvş. T. A. 'un HK-33 marka silahı müvekkiline doğrultması neticesinde silahın ateş alması sonucu müvekkilinin kendi kusuru olmaksızın yaralandığını, müvekkilinin görevinin etki ve tesiri ile meydana gelen yaralanmasına ilişkin, müvekkiline ateş eden J.Uzm.Çvş. T. A. hakkında yürütülen ceza kovuşturmasında; Çaldıran Asliye Ceza Mahkemesinin 29/12/2023 tarih ve E.2/198, K.2023/497 sayılı kararı ile müvekkilinin herhangi bir kusurunun bulunmadığına, yaralanmasının görevinin etki ve tesiri ile meydana geldiğine ve sanık T. A. 'un mahkumiyetine karar verildiğini beyanla, müvekkilinin 5510 sayılı Kanun'un 47. maddesi kapsamında Vazife Malulü olarak sayılma talebinin zımnen reddedilmesi işleminin hukuka aykırı olduğunu ileri sürerek söz konusu işlemin iptali ile geçmişe dönük ikramiye ve maaşların, davalı idareye başvuru tarihinden itibaren yasal faizi ile birlikte tahsili istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **Ankara 20. İdare Mahkemesi 17/04/2024 tarih ve E.2024/543, K.2024/625 sayılı kararı** ile, 12/11/2018 tarihinde meydana gelen olay nedeniyle, davacının yaptığı vazife malüllüğü talebinden kaynaklanan ve 5510 sayılı Kanun uyarınca değerlendirilmesi gereken uyuşmazlığın görüm ve çözümünün anılan Kanun'un 101. maddesi uyarınca iş mahkemelerinin görev alanına girdiği gerekçesiyle, davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden qJtTMHk - 7STfySZ - 2naeCH7 - f8DfLo= ile erişebilirsin

kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Dava dosyasının incelenmesinden, Van İli, Çaldıran İlçe Jandarma Komutanlığı emrinde görevli er olarak görev yapan davacının, 12.11.2018 tarihinde meydana gelen yaralanmasına müteakiben hakkında 5510 sayılı Kanun 47'nci maddesi kapsamında Vazife Malulü olarak sayılma talebinin zımnen reddedilmesi üzerine görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.*
>
> *Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinin değerlendirilmesinden, 5434 sayılı Kanun uyarınca vazife malullüğüne ilişkin hükümlerin uygulanmamasından kaynaklanan uyuşmazlıkların 5510 sayılı Kanunun Geçici 18. maddesinin atıfta bulunduğu 5434 sayılı Kanun hükümleri uyarınca ve dolayısıyla idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği açık ise de, davacı tarafından yapılan başvurunun 5510 sayılı Kanun'un 47. maddesi uyarınca vazife malullüğüne ilişkin olduğu, 5434 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmasına imkan bulunmadığı görülmektedir.*
>
> *Bu itibarla, 5510 sayılı Kanun'un 01.10.2008 tarihinde yürürlüğe girdiği, davacının bu tarihten önce 5434 sayılı Kanun kapsamında sigorta girişinin bulunmadığı ve askelik hizmetine başladığı görev dönemini müteakiben ilişiğinin kesildiği dönem itibariyle 5434 sayılı Kanunun yürürlükte olmadığı ve bu Kanuna (5434) tabi olanlara ilişkin devam hükümlerinin de 5510 sayılı Kanun'un geçiş hükümleri kapsamında kaldığı, 12.11.2018 tarihinde meydana gelen olay nedeniyle davacının yaptığı vazife malüllüğü talebinden kaynaklanan ve 5510 sayılı yasa uyarınca değerlendirilmesi gereken uyuşmazlığın görüm ve çözümünün anılan Kanun'un 101. maddesi uyarınca iş mahkemelerinin görevine girdiği sonucuna varılmıştır.*
>
> *Açıklanan nedenlerle görev yönünden davanın reddine..."*

3. Davacı vekili, bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. **Ankara 50. İş Mahkemesi 24/12/2024 tarih ve E.2024/143, K.2024/520 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görev alanına girdiği gerekçesiyle, mahkemelerinin görevsizliğine, 6100 sayılı Kanun'un 114/1-b maddesi uyarınca, yargı yolunun caiz olmaması sebebiyle davanın usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısımları şöyledir:

> *"...Davacı askerlik görevini jandarma er olarak Çaldıran İlçe Jandarma Komutanlığı'nda yaparken 12/11/2018 tarihinde J. Uzm. Çvş. T. A. 'un HK-33 marka silah ile doldur boşalt yapmakta olduğu esnada kazaen silahın ateş alması sonucu yaralanmıştır.*
>
> *SGK Kamu Görevlileri Emeklilik Daire Başkanlığının 15/05/2024 tarihli yazı incelendiğinde; tüm bilgi ve belgeler doğrultusunda ilgilinin maluliyet durumunun Kurumun Sağlık Kurulunca 04/04/2024 tarih ve 20240603852 sayı ile incelenerek" 16/01/2020 tarihli rapordaki rahatsızlığının, daha önce olay tarihinde tedavi gördüğü Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi D. O. T. M. nce düzenlenen 12/11/2018 tarihli ve 3222I89 sayılı Hasta Epikriz Formundaki yaralanmasının devamı olduğu ve sakatlığının olay tarihi olan 12/11/2018 tarihli yaralanma nedeniyle meydana geldiğine, söz konusu rahatsızlığının olay tarihindeki yaralanmaya bağlı olduğuna, 5434 sayılı Kanunun 44. maddesi uyarınca malul olduğuna,1053 sayılı Nizamnameye göre derecesinin 6 olduğuna, Kontrol muayenesi gerekmediğine, Başkasının yardım ve desteğine muhtaç olacak derecede malul olmadığına .." şeklinde karar verildiği, buna göre malul olduğuna karar verilen ilgilinin vazife malullüğü durumunun incelenmekte olduğu, inceleme neticesinde ayrıca cevap verileceğinin" bildirildiği anlaşılmıştır.*
>
> *Yargıtay 10.Hukuk Dairesinin 29/05/2024 tarihli, 2024/3465 esas ve 2024/6040 karar sayılı kararı ile; "..*
>
> *III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden qJtTMHk - 7STfySZ - 2naeCH7 - f8DfLo= ile erişebilirsin

İlk Derece Mahkemesince; davanın idari yargının görev alanına girdiği, adli yargının görevli olmadığı gerekçesiyle dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine karar verilmiştir.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile "Dosyadaki bilgi ve belgelerden, Davacının kardeşi jandarma er ... ...'nin acemi birliği için bulunduğu Kırkağaç Komando Eğitim Tugayında 21.02.2015 tarihinde akşam yemeği sonrası fenalaşarak yere düştüğü ve vefat ettiği anlaşılmaktadır.

Davacının kardeşi jandarma er ... ...'nin vefat anında er olarak askerlik görevini yapmakta olup, 5434 sayılı Kanun'un 45 ve 56 ncı maddelerine tabi tabidir. Dolayısıyla uyuşmazlığın 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre çözülmesi gerektiği anlaşılmakla, uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görev alanına girdiği gözetilerek 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b maddesine göre dava şartı olan "yargı yolunun caiz olmaması" nedeniyle davanın usulden reddi kararı yerinde olmuştur." gerekçesiyle İlk Derece Mahkemesi hükmü yerinde görülerek istinaf isteminin reddine karar verilmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının 6100 sayılı Kanun'un 370 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca ONANMASINA," kararı verilmiştir.

Dosya incelendiğinde, davalı Kurum tarafından davacının 5434 sayılı Kanunun 44. maddesi uyarınca malul olduğuna karar verildiği anlaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görev alanına girdiği gözetilerek aşağıdaki yazılı şekilde karar vermek gerekmiştir.

KARAR:

1-6100 sayılı Kanunun 114/1-b maddesi uyarınca davanın yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle usulden REDDİNE..."

5. Davacı vekilinin dilekçesi ile 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesine göre doğduğunu öne sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvurması üzerine, Ankara 50. İş Mahkemesince adli yargı dava dosyası ve idari yargı dava dosyasına dayanak belgelerin Uyap çıktıları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

6. 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun *"Vazife Malullüğü Aylığı"* üst başlığı altında düzenlenen 56. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 18/3/1976-1976/1 md.)

Muvazzaf, yedek ve gönüllü erlerin silah altında bulundukları esnada veya celp ve terhislerinde (Serbest sevkler dahil) sevkleri sırasında, yedek subay ve yedek astsubay okulu öğrencilerinin gerek okulda, gerek okuldan evvelki hazırlık kıtasında vazife malulü olmaları halinde, kendilerine, öğrenim durumlarına göre, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesinde tespit edilen giriş derece ve kademe tutarlarının, daha önce Devlet Memuriyetinde bulunmuş olanlardan kazanılmış hak aylıkları veya emekli keseneğine esas aylıkları, sözü edilen giriş derece ve kademe tutarının üzerinde olanlara bu aylıkları emeklilik gösterge tablosunda karşılığı olan derece ve kademe tutarının,% 70'i üzerinden aylık bağlanır.

(Ek fıkra: 4/7/2012-6353/68 md.; Değişik fıkra: 2/1/2017-KHK-680/29 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7072/28 md.) Harp okulları ve astsubay meslek yüksekokullarında okuyanlar, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi fakülte ve yüksekokullarında okuyanlar, üniversitelerin fakülte ve yüksekokullarında Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden qJtTMHk - 7STfySZ - 2naeCH7 - f8DfLo= ile erişebilirsin

Güvenlik Komutanlığı adına öğrenim görenler ya da kendi hesabına öğrenim görmekte iken Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı nam ve hesabına okumaya devam edenler, Polis Akademisi ile Polis Meslek Eğitim Merkezlerinde veya üniversitelerin fakülte ve yüksekokullarında Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına öğrenim görenler veya kendi hesabına öğrenim görmekte iken Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına öğrenim görmeye devam edenler, Emniyet Genel Müdürlüğü veya Millî İstihbarat Teşkilatı hesabına açılan okullarda öğrenim görenler ile Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı veya Emniyet Genel Müdürlüğü adına öğrenim görmek üzere temel ve intibak eğitimine tabi tutulanlardan; 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılmamış olup bu öğrenimleri veya eğitimleri nedeniyle 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamındaki terör eylemlerinde hedef alınarak hayatını kaybedenlerin hak sahibi yakınlarına veya engelliliğinin derecesi itibarıyla bu Kanun hükümlerine göre malul olduğuna karar verilenler, birinci fıkra hükümlerinden aynı şekilde yararlandırılırlar.

Bu suretle bağlanacak aylıklarına, maluliyet derecelerine göre, 55 nci maddede gösterilen nispetlerde zam yapılır.

Askerlik vazifesini veya yedek subaylık ve yedek astsubaylık hizmetini başkasının yerine yaptığı anlaşılanlara aylık bağlanmaz."

7. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun *"Amaç"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"*Bu Kanunun amacı, sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortası bakımından kişileri güvence altına almak; bu sigortalardan yararlanacak kişileri ve sağlanacak hakları, bu haklardan yararlanma şartları ile finansman ve karşılanma yöntemlerini belirlemek; sosyal sigortaların ve genel sağlık sigortasının işleyişi ile ilgili usûl ve esasları düzenlemektir."*

8. 5510 sayılı Kanun'un *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun; sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortasından yararlanacak kişileri, işverenleri, sağlık hizmeti sunucularını, bu Kanunun uygulanması bakımından gerçek kişiler ile her türlü kamu ve özel hukuk tüzel kişilerini ve tüzel kişiliği olmayan diğer kurum ve kuruluşları kapsar."

9. 5510 sayılı Kanun'un *"Tanımlar"* başlıklı 3. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"Bu Kanunun uygulanmasında;
...
30) (Ek: 17/4/2008-5754/1 md.) Vazife malûllüğü: Bu Kanunun 47 nci maddesinde tarif edilen vazife ve/veya harp malûllüğü hallerini
...
ifade eder.
..."

10. 5510 sayılı Kanun'un *"Malûl sayılma"* başlıklı 25. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(Değişik: 17/4/2008-5754/13 md.)
...
Yedek subay, yedek astsubay veya erbaş ve er olarak ya da talim, manevra, seferberlik veya harp dolayısıyla görevleri ile ilgileri kesilmeksizin silâh altına alındıkları dönemde malûl olup, bu malûllükleri asıl görevlerini veya işlerini yapmaya mani olmayanlar hakkında, bu hastalık

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden qJtTMHk - 7STfySZ - 2naeCH7 - f8DfLo= ile erişebilirsin

veya engellilik hâlleri sebebiyle malûllük sigortasına ilişkin hükümler uygulanmaz.

...

4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılardan, vazifelerini yapamayacak derecede hastalığa uğrayanlar, hastalıkları kanunlarında tayin edilen sürelerden fazla devam etmesi halinde, hastalıklarının mahiyetlerine ve doğuş sebeplerine göre birinci fıkra uyarınca malûl veya 47 nci madde hükümlerine göre vazife malûlü sayılırlar.

..."

11. 5510 sayılı Kanun'un *"Vazife malullüğü"* başlıklı 47. maddesinin ilgili fıkraları şöyledir:

"(Değişik: 17/4/2008-5754/27 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra ilk defa 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olanlar için aşağıdaki hallerde vazife malûllüğü hükümleri uygulanır. 25 inci maddede belirtilen malûllük; sigortalıların vazifelerini yaptıkları sırada veya vazifeleri dışında idarelerince görevlendirildikleri herhangi bir kamu idaresine ait başka işleri yaparken bu işlerden veya kurumlarının menfaatini korumak maksadıyla bir iş yaparken ya da idarelerince sağlanan bir taşıtla işe gelişi ve işten dönüşü sırasında veya işyerinde meydana gelen kazadan doğmuş olursa, buna vazife malûllüğü ve bunlara uğrayanlara da vazife malûlü denir.

...

Süresi içerisinde bildirimde bulunulan vazife malûllüğü aylıkları, sigortalının ölüm ya da malûliyeti sebebiyle göreviyle ilişiğinin kesildiği tarihi takip eden aybaşından itibaren bağlanır. (Ek cümle: 4/7/2012-6353/82 md.; Değişik ikinci cümle: 12/7/2013-6495/97 md.) Ancak, harp malulleri ile 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna veya 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara göre veya 5434 sayılı Kanunun 56 ncı maddesine göre vazife malulü olduğuna karar verilenlerden, sınıf veya görev değiştirerek çalışmaya devam edenlere ise görevden ayrılmalarına ve başkaca bir müracaata gerek kalmaksızın sınıf veya görev değiştirerek çalışmaya başladıkları tarihi takip eden ay başından itibaren aylık bağlanır.

Vazife malûllüğü süresi içerisinde bildirilmeyen sigortalılara; kamu idareleri ya da sigortalılar veya hak sahiplerince sonradan yapılacak bildirim üzerine, vazife malûllüklerinin belgelenmesi ve müstahak olmaları şartıyla, bu Kanunun zamanaşımı hükümleri dikkate alınmak suretiyle vazife malûllüğü aylığı bağlanır veya bağlanmış olan aylıklar düzeltilir. Bu durumda sigortalı veya hak sahiplerine bağlanacak aylık ya da aylık farklarının, vazife malûllüğünün bildirildiği tarihe kadar olan toplam tutarı Kurumca ilgili kamu idaresine ödettirilir.

...

Subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er ile Türk Silâhlı Kuvvetlerince görevlendirilen 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılardan;

a) Harpte fiilen ateş altında,

b) Harpte, harp bölgelerindeki harp harekât ve hizmetleri sırasında, bu harekât ve hizmetlerin sebep ve etkileriyle,

c) Harpte veya harbe hazırlık devresinde her çeşit düşman silâhlarının etkisiyle,

d) Askerî harekâtı gerektiren iç tedip ve sınır hareketleri sırasında, bu hareketlerin sebep ve etkisiyle,

e) Barışta veya olağanüstü hallerde, emir veya görev ile uçuş yapan uçucularla hangi meslek ve sınıftan olursa olsun emirle görevli olarak uçakta bulunanlardan uçuşun havadaki ve yerdeki sebepleriyle ve yine emir ve görev ile dalış yapan dalgıçlarla, hangi meslek ve sınıftan olursa olsun emirle görevli olarak denizaltı gemisinde veya dalgıç kıtasında bulunanlardan denizaltıcılığın veya dalgıçlığın çeşitli sebep ve etkileriyle,

f) Anayasanın 92 nci maddesi veya Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler uyarınca Türk Silâhlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden qJtTMHk - 7STfySZ - 2naeCH7 - f8DfLo= ile erişebilirsin

mensuplarının yabancı ülkelere gönderilmesini gerektiren durumlarda, birliklerin bulundukları yerlerden hareketlerinden itibaren yurt içinde, yurt dışında, yabancı ülkelerde veya yurda dönüş sırasında,

vazife malûlü olanlara harp malûlü denir.

...

Bunlardan uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erlere bulundukları kademenin üç ilerisindeki kademenin, uzman jandarmalara bulundukları rütbenin bir üst rütbesinin aynı kademesinin; astsubaylarla yarbay rütbesine kadar (yarbay hariç) bir üst rütbenin aynı kademesinin, yarbaylara albay, albaylara kıdemli albay, kıdemli albay ile general ve amirallere bir üst rütbenin, bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında bulunan sigortalılara ise bir üst derecesine veya kademesine karşılık gelen prime esas kazancı üzerinden aylık bağlanır.

..."

12. 5510 sayılı Kanun'un *"Uyuşmazlıkların çözüm yeri"* başlıklı 101. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."

13. 5510 sayılı Kanun'un *"5434 sayılı Kanuna ilişkin geçiş hükümleri"* başlıklı geçici 4. maddesinin ilgili fıkraları şöyledir:

"(Değişik: 17/4/2008-5754/68 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanuna göre; aylık, tazminat, harp malûllüğü zammı, diğer ödemeler ve yardımlar ile 8/2/2006 tarihli ve 5454 sayılı Kanunun 1 inci maddesine göre ek ödeme verilmekte olanlara, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanunda kendileri için belirtilmiş olan şartları haiz oldukları müddetçe bunların ödenmesine devam olunur. Ancak, 5 ilâ 10 yıl arasında fiili hizmet süresi olan iştirakçilerden dolayı dul ve yetim aylığı almakta olanların, aylık ve diğer ödemeleri, bu Kanunun 32 nci, 34 üncü ve 37 nci maddelerindeki şartları haiz oldukları müddetçe devam edilir.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçiliği sona erenlerden tahsis talebinde bulunacaklar ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsis talebinde bulunanlardan işlemleri devam edenler hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır.

5434 sayılı Kanuna göre iştirakçi olup bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olarak çalışmaya başlayanlardan vazife malûllüğü kapsamına girenler hakkında, bu Kanunun 47 nci maddesinin birinci fıkrasına göre işlem yapılır. (Ek cümle: 4/7/2012-6353/85 md.) 5434 sayılı Kanunun mülga hükümlerine göre vazife malullüğü aylığı bağlananlardan malullüklerinin sürekli olduğuna Kurum Sağlık Kurulunca karar verilen iştirakçiler yine aynı Kanunun 40 ıncı maddesinde belirtilen yaş hadleri ile özel kanunlarındaki yaş hadlerini doldurduğu tarihe kadar yeniden muayene edilmelerini Kurumdan isteyebilir.

..."

14. 5510 sayılı Kanun'un *"Bazı aylık tazminat ve yardımlara ilişkin geçiş hükümleri"* başlıklı geçici 18. maddesi şöyledir:

(Ek: 17/4/2008-5754/73 md.)

İlgili kanunlarında düzenleme yapılıncaya kadar;

a) 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanunun 56 ncı maddesinin birinci fıkrasında

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden qJtTMHk - 7STfySZ - 2naeCH7 - f8DfLo= ile erişebilirsin

belirtilenlerden bu Kanunla yürürlükten kaldırılan maddeleri dahil 5434 sayılı Kanuna göre vazife veya harp malûlü sayılması gerekenlerin ve Türk Silâhlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından görevlendirildiği tarihte uzun vadeli sigorta kollarına tabi olarak çalışmayanlardan bu Kanunla yürürlükten kaldırılan maddeleri dahil 5434 sayılı Kanuna göre harp malûlü sayılması gerekenlerin kendileri ile bunların dul ve yetimlerine bağlanacak aylıklar hakkında bu Kanunun yürürlük tarihinden önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

b) 5434 sayılı Kanunun ek 77 nci maddesinin birinci fıkrası ile bu Kanunun 47 nci maddesinin sekizinci fıkrasında sayılanlara ve bunların haksahiplerine, ilgili kanunları ve bu Kanun çerçevesinde bağlanacak aylıkları toplamının, emsallerinin 5434 sayılı Kanunun ek 77 nci maddesine göre yükseltilerek hak kazandıkları aylıklardan düşük olması halinde, aradaki fark ayrıca ödenir.

c) 18/3/1924 tarihli ve 442 sayılı Kanunun ek 16 ncı maddesi, 24/2/1968 tarihli ve 1005 sayılı Kanun, 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Kanun, 11/10/1983 tarihli ve 2913 sayılı Kanun, 28/5/1986 tarihli ve 3292 sayılı Kanun, 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Kanun ile yılı bütçe kanunlarına ekli cetveller kapsamına giren kişilere ve diğer kanunlarda yapılan atıflar sebebiyle 2330 sayılı Kanun esas alınarak ilgililerine aylık, tazminat ve ek ödeme verilmesi ile yardım işlemleri hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan maddeleri dahil 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

(Ek fıkra: 16/6/2010-5997/11 md.) Polis Akademisinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin yetim aylıkları bu öğrenimleri süresince kesilmeksizin ödenmeye devam edilir.

(Ek fıkra: 4/7/2012-6353/87 md.) Bu madde kapsamına giren ve malullüklerinin sürekli olduğuna Kurum Sağlık Kurulunca karar verilen geçici ve gönüllü köy korucuları ile 2330 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (f) bentlerinde sayılan hizmetlerinden dolayı malullük aylığı bağlananlar 442 sayılı Kanunda öngörülen yaş hadlerine kadar, er ve erbaşlar askerlik çağı dışına çıktıkları tarihe kadar yeniden muayene edilmelerini Kurumdan isteyebilir.

Bu madde kapsamına girenler için yukarıdaki fıkralar gereğince Kurumun yükleneceği ilâve giderler, ödeme tarihinden itibaren en geç iki ay içinde faturası karşılığı Hazineden tahsil edilir."

B. Yargı Kararı

15. 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesinin iptali istemiyle açılan davada verilen Anayasa Mahkemesinin 22/12/2011 tarihli ve E.2010/65, K.2011/169 sayılı kararında, özetle; 5510 sayılı Kanun'a 5754 sayılı Kanun ile eklenen geçici 4. maddenin yürürlüğe girmesinden önce 5434 sayılı Kanun kapsamında bulunan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği belirtilmiş, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğünden sonra Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasaya aykırılık görülmemiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

16. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Muharrem ÜRGÜP, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/05/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dava dosyası Uyap çıktıları ve adli yargı dava dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden qJtTMHk - 7STfySZ - 2naeCH7 - f8DfLo= ile erişebilirsin

Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

17. Raportör-Hâkim Şerife ÖZDOĞAN IŞIK'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

18. Dava, Van ili, Çaldıran İlçe Jandarma Komutanlığı emrinde görevli er olarak görev yapan davacının, 12/11/2018 tarihinde meydana gelen yaralanmasını müteakiben hakkında 5510 sayılı Kanun'un 47'nci maddesi kapsamında Vazife Malulü olarak sayılma talebinin zımnen reddedilmesi işleminin hukuka aykırı olduğı ileri sürülerek iptali ile geçmişe dönük ikramiye ve maaşların, davalı idareye başvuru tarihinden itibaren yasal faizi ile birlikte ödenmesi istemiyle açılmıştır.

19. Dava dosyasının incelenmesinden; davacının askerlik görevini jandarma er olarak Çaldıran İlçe Jandarma Komutanlığı'nda yaparken 12/11/2018 tarihinde J. Uzm. Çvş. T. A. 'un HK-33 marka silah ile doldur boşalt yapmakta olduğu esnada kazaen silahın ateş alması sonucu yaralandığı, anlaşılmıştır.

20. 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanun'u ile 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu'nun bazı maddeleri yürürlükten kaldırılmış, kamu tüzel kişiliğine sahip Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı, hiç bir işleme gerek kalmaksızın, bu Kanun'un yürürlük tarihi itibarıyla görevleri ile birlikte, 1. maddeye dayanılarak kurulan kamu tüzel kişiliğine sahip Sosyal Güvenlik Kurumuna devredilmiştir.

21. 5510 sayılı Kanun'la 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanun'u, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanun'u, 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanun'u, 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanun'u ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanun'u kapsamında bulunanlar, geçici maddelerle korunan haklar dışında, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme bağlı tutulmuş ve 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğünden sonra göreve başlayanlar yönünden, prim esasına dayalı sigorta sistemine geçilmiştir. Bu sistemle, devlet memurları ve diğer kamu görevlileri, hizmet akdine göre ücretle çalışanlar, tarım işlerinde ücretle çalışanlar, kendi hesabına çalışanlar ve tarımda kendi hesabına çalışanları kapsayan beş farklı emeklilik rejimi, aktüeryal olarak hak ve yükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplanmıştır.

22. Bu durumda, yukarıda yer verilen Kanun hükümleri ve Anayasa Mahkemesi kararı nazara alındığında, davacının 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmeden önce 5434 sayılı Kanun'a tabi hizmetinin bulunmadığı, olayın 12/11/2018 tarihinde yani 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten sonra vuku bulduğu, uyuşmazlığın davacıya, askerlik görevini yaparken yaralanmasından dolayı 5510 sayılı Kanun'un 47. maddesi kapsamında vazife malulü aylığı bağlanıp bağlanamayacağına ilişkin olduğu görülmekle, 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesindeki düzenleme karşısında, bu kanunun uygulanmasından kaynaklanan davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli bulunduğu sonucuna varılmıştır.

23. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Ankara 50. İş

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden qJtTMHk - 7STfySZ - 2naeCH7 - f8DfLo= ile erişebilirsin

Mahkemesinin 24/12/2024 tarih ve E.2024/143, K.2024/520 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 50. İş Mahkemesinin 24/12/2024 tarih ve E.2024/143, K.2024/520 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

05/05/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili Kenan YAŞAR	Üye Doğan AĞIRMAN	Üye Eyüp SARICALAR	Üye Muharrem ÜRGÜP
	Üye Ahmet ARSLAN	Üye Mahmut BALLI	Üye Bilal ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden qJtTMHk - 7STfySZ - 2naeCH7 - f8DfLo= ile erişebilirsin